

LATOPISY
AKADEMII SUPRASKIEJ
10

ВѢЩЕЦЪ ХВАЛЕНІА.
STUDIA OFIAROWANE
PROFESOROWI ALEKSANDROWI NAUMOWOWI
NA JUBILEUSZ 70-LECIA

Pod redakcją
Marzanny Kuczyńskiej

Białystok 2019

Rada Naukowa

Arcybiskup Białostocki i Gdański Jakub (Białystok),
ks. Henryk Paprocki (Warszawa), Antoni Mironowicz (Białystok),
Aleksander Naumow (Wenecja), Ivan Charota (Mińsk)

Kolegium Redakcyjne

ks. Jarosław Józwiak (redaktor naczelny),
Jakub Oniszczyk (sekretarz), Marzanna Kuczyńska,
Jarosław Charkiewicz

Recenzenci

prof. Zoja Jaroszewicz-Pierśławcew, ks. dr hab. prof. UwB Marek Ławreszuk

Adres Redakcji

Fundacja „Oikonomos”
ul. Św. Mikołaja 5, 15-420 Białystok, e-mail: fundacja@oikonomos.pl

Redakcja techniczna, skład i projekt okładki

Jarosław Charkiewicz

ISSN 2082-9299

Wydawca

Fundacja „Oikonomos”

Druk i oprawa

Orthdruk Sp. z o.o., Białystok

SPIS TREŚCI

Krassimir Stantchev	
<i>Kilka słów o Aleksandrze Naumowie</i>	7
Teresa Chynczewska-Hennel	
<i>Dyplomaci weneccy w Rzeczypospolitej XVII wieku</i>	11
Tomasz Kempa	
<i>Melecjusz Smotrycki kontra król Zygmunt III w sprawie wyświęcenia prawosławnych władcyków przez patriarchę Teofana III (publikacja nieznanych źródeł)</i>	25
Robert Mariusz Drozdowski	
<i>Kozaczyzna Zaporoska wobec synodów kijowskich w latach 1628–1629</i>	41
Сергей Темчин	
<i>Св. Алексей, Человек Божий, и пророк Елисей, Человек Божий: как безымянный сирийский святой «римского» происхождения получил греческое имя</i>	53
Viviana Nosilia	
<i>Ruski Polikarp a polski Polikardus, czyli o tym, co staroruska przeróbka ma jeszcze do powiedzenia o Rozmowie mistrza Polikarpa ze śmiercią</i>	65
Jan Stradomski	
<i>Apokryficzne prorocstwo o Chrystusie w pogańskiej świątyni boga Apollona i jego znaczenie dla badań nad związkami literatury ruskiej z Bałkanami</i>	85
Alicja Nowak	
<i>W czytaniu ksiąg trzeba się lubować – Michał Słozka o księgach</i>	101
Ежи Остапчук	
<i>Предисловия блаженного Феофилакта Болгарского к Евангелиям в киевских Евангелиях тетр 1697 и 1712 гг.</i>	115
Izabela Lis-Wielgosz	
<i>O emigracji duchowej, czyli wychodźstwie „ze świata” (próba interpretacji fenomenu kobiecej anachorezy)</i>	127

Dominika Gapska	
<i>Św. Paraskewa-Petka z Epiwatu – kilka uwag o serbizacji kultu</i>	145
Antoni Mironowicz	
<i>Święty męczennik Makary Kaniewski (Tokarzewski) (1605–1678)</i>	157
Lilla Moroz-Grzelak	
<i>Jezuici i ich świat w rosyjskich i radzieckich wydawnictwach leksykograficznych</i>	163
Галя Симеонова-Конах, Теодора Конах	
<i>Към въпроса за българската емиграция в земите на хабсбургската монархия в първите десетилетия след Чипровското въстание от 1688 година</i>	181
Mirosław Piotr Kruk	
<i>Graffiti w malowidłach ortodoksyjnych</i>	193
Aleksandra Sulikowska-Bełczowska	
<i>Aleksander Newski – święty mnich i bohater wschodniej Słowiańszczyzny</i>	213
Agnieszka Groniek	
<i>Graficzna teza filozoficzna Damiana Galachowskiego ku czci Rafała Zaborowskiego. Analiza treści</i>	231
Мая Иванова	
<i>Картината „Светите Кирил и Методий” от Ян Матейко и нейната история</i>	251
Aleksandra Michalska	
<i>Spotkanie sacrum i profanum w przestrzeni cerkwi św. Jerzego we wsi Złatolist w Bułgarii</i>	265
<i>Bibliografia Aleksandra Naumowa, oprac. Marzanna Kuczyńska</i>	277

BIBLIOGRAFIA ALEKSANDRA NAUMOWA

1971

– *Jubileusz Profesora Tadeusza Stanisława Grabowskiego*, „Ruch Literacki” XII, 3, s. 202.

1972

– *Prawosławna literatura języka cerkiewnosłowiańskiego a komparatystyka literacka*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XV, 2, s. 424-425.

1973

– *Literatura cerkiewnosłowiańska a komparatystyka literacka*, „Slavia” XLII, 2, s. 149-156.

– *Mit biblijny w poezji modernistów bułgarskich*, w tomie: *Modernizm w literaturach słowiańskich (zachodnich i południowych). Prace poświęcone VII. Międzynarodowemu Kongresowi Słowistów w Warszawie w 1973 r.* Red. M. Bobrownicka (=Prace Komisji Słowianoznawstwa PAN 27), Wrocław, s. 189-204.

– *Motyw cyrografu Adama a funkcjonowanie tekstu apokryficznego*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XVI, 2, s. 425-427.

– *Na marginesie książki B. Klaicia*, „Ruch Literacki” XIV, 4, s. 274-275.

– (R) *Похвално слово за Евтимий от Григорий Цамблак*, „Литературна мисъл” XVII, 1, s. 140-141.

– Naumow Aleksander i Leski Kazimierz (tłum.), Ludskanow A., *Tłumaczy człowiek i maszyna cyfrowa*, Wydawnictwo Naukowo-Techniczne, Warszawa 1973, ss. 235.

1974

– *Przekład z języka cerkiewnosłowiańskiego wobec problemów warstwy pośredniczącej i segmentacji tekstu*, w tomie: *Z teorii i historii przekładu artystycznego. Materiały z konferencji naukowej w Szczawnicy.* Red. J. Baluch, Kraków, s. 85-93.

– *Literacka problematyka na VII Międzynarodowym Kongresie Słowistów*, „Ruch Literacki” XV, 1, s. 65-69.

– *O cerkiewnosłowiańskim zstąpieniu do otchłani*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XVII, 1, s. 119-121.

– *Najstarsze słowiańskie rozważania o sztuce tłumaczenia*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XVII, 2, s. 416-417.

1975

– *Najstarsze słowiańskie rozważania o sztuce tłumaczenia*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historycznoliterackie” 33, s. 9-17.

– *O dwu aspektach operacji twórczych w literaturze cerkiewnosłowiańskiej*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XVIII, 1, s. 108-109.

– (R) *Četvrto zasjedanje na Međunarodnata komisija za slovenska onomastika*, „Onomastica” XIX, s. 334-337.

1976

– *Apokryfy w systemie literatury cerkiewnosłowiańskiej* (=Prace Komisji Słowianoznawstwa PAN 36), Wrocław, s. 122.

– *Fenomen gestu stwórczego Braci Soluńskich*, w tomie: *Slavica 1968-1974*. Red. J. Baluch, Kraków, s. 20-25.

– (R) *Đorđe Trifunović, Azbučnik srpskih srednjovekovnih književnih pojmova*, „Zbornik za slavistiku” 11, s. 197-204.

1977

– *O црквенословенским апокрифима*, „Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор” XLIII, 1-2, s. 5-13.

– *O odnosu stare srpske pisane i usmene književnosti u Sredњem веку*, w tomie: *Научни састанак слависта у Вукове дане. Реферати и саопштења*, VI, 2, Београд, s. 85-91.

– *Kilka uwag o metodologii badań starej literatury bułgarskiej (streszczenie)*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Językoznawcze” 53, s. 97-98.

– *O Stojanie Subotinie*, „Literatura” VI, s. 34.

– Wstęp do: K. Penderecki, *Jutrznia*. Położenie do grobu. Partytura, Kraków s. II nlb. (i tłumaczenia tekstów).

1978

– *O systemowości literatury cerkiewnosłowiańskiej*, w tomie: *Z polskich studiów slawistycznych. Prace na VIII Międzynarodowy Kongres Sławistów w Zagrzebiu (1978)*, seria 5, t. 2: *Literaturoznawstwo, folklorystyka, problematyka historyczna*, Warszawa, s. 85-93.

– *O системности церковнославянској литературе*, w tomie: *VIII Međunarodni Slavistički Kongres. Knjiga referata. Sažeci*, t. 2: L-Y, Zagreb, s. 623.

– *Miejsce pateryka w systemie literatury cerkiewnosłowiańskiej*, „Słowo” 28, s. 57-65.

– *Z nowości wydawniczych serbskich mediewistów*, „Pamiętnik Słowiański” XXVIII, s. 236-240.

– (R) Славяне и запад, „Ruch Literacki” XIX, 4-5, s. 380-382.

1979

– *Мисли върху старославянската и старобългарска теория на превода*, „Език и литература” XXXIV, 5, s. 13-19.

– *Библија као компонента савремене митске песничке свести*, w tomie: *Зборник на трудовите од V. Научна дискусија – Охрид 1978*, Скопје, s. 127-138.

– *Zenityzm. Historia i program ideowo-artystyczny ruchu (1920-1927)*, w tomie: *Literatury słowiańskie w okresie awangardowego przełomu*. Red. Z. Niedziela, Wrocław, s. 35-56.

– *VIII Меѓународни научни sastanak u Vukove dane*, „Polata Knigopisnaja” 2, s. 84-86.

– (R) *Petyr Dinekow, O bułgarskiej literaturze, folklorze i związkach z Polską*, „Przeгляд Humanistyczny” XXIII, 1, s. 182-186.

1980

– *По въпросите на най-старата славянска поезия*, „Старобългарска литература” 8, s. 37-45.

– *Relacje osobowe jako przejaw specyfiki komunikacji literackiej*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXII, 1, s. 106-107.

– *Święty Benedykt w piśmiennictwie cerkiewnosłowiańskim*, „Znak” XXXII, 12 (318), s. 1643-1647.

– *O пошљедним временима старе српске књижевности*, w tomie: *Научни састанак слависта у Вукове дане. Реферати и саопштења*, VIII, 2, Београд, s. 27-33.

– *Апокрифите в системата на старата славянска литература*, „Palaeobulgarica-Starobulgaristika” IV, 2, s. 71-74.

1981

– *O miejscu Biblii w kulturze prawosławnej Słowiańszczyzny*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXIII, 1, s. 103.

– *Свето Писмо и богослужбени текстови као компонента црквенословенских књижевних дела (издавачка пракса и постулати)*, w tomie: *Текстологија средњовековних јужнословенских књижевности*. Red. Д. Богдановић (=Српска Академија Наука и Уметности. Научни скупови књ. 10. Одељење језика и књижевности књ.2), Београд, s. 43-47.

– *Научна славистична сесија в Гданск*, „Старобългарска литература” 10, s. 109-110.

– (R) *Matičin apostol (XIII vek). Priredili R. Kovačević i D. E. Stefanović, Beograd 1979*, „Rocznik Slawistyczny” 42,1, s. 89-92.

– (R) *D. Bogdanović, Istorija stare srpske književnosti, Beograd 1980*, „Ricerche Slavistiche” 27-28/ 1980-1981, s. 413-414.

– (R) „*Pamiętnik Literacki*” 71/1980 zeszyt 4 (poświęcony M. R. Mayenowej), „Ricerche Slavistiche” 27-28/ 1980-1981, s. 414-417.

1982

– *Najstarsze rękopisy cyrylickie w dzisiejszych bibliotekach polskich*, „Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego. Slawistyka”, t. 3: *Polskie kontakty z piśmiennictwem cerkiewnosłowiańskim do końca XV wieku*, Gdańsk, s. 183-189.

– *Il motivo del sangue in alcuni testi slavo-ecclesiastici*, w tomie: *Atti della Settimana di Studio – Sangue e Antropologia Biblica nella Patristica, Roma, 23-28 novembre 1981*. Red. F. Vattioni, Roma, vol. 2, s. 763-768.

– *Modelowanie przejścia od starej do nowej literatury*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXIV,1, s. 90-91 (wraz z J. Baluchem i M. Dąbrowską-Partyką).

1983

– *Biblia w strukturze artystycznej utworów cerkiewnosłowiańskich* (=Rozprawy Habilitacyjne Uniwersytetu Jagiellońskiego 75), Kraków, ss. 141.

– *Теодосије Хиландарац и Свето Писмо*, „Хиландарски зборник” V, Београд, s. 81-89.

– *O kartotece cerkiewnosłowiańskich użyć biblijnych. Cytaty biblijne w staroruskiej części Kodeksu Uspienskiego*, „Rocznik Slawistyczny” XLIV, 1, s. 21-29.

– *Глаголъ благовѣствованіи нѣ. О средніовіччюм кулце слова*, w tomie: *Литературознание и фолклористика. В чест на 70-годишнината на академик Петър Динев*, София, s. 140-144.

– *Il culto di San Benedetto da Norcia presso gli Slavi ortodossi*, w tomie: *Atti del 8. Congresso internazionale di studi dell'Alto Medioevo, Spoleto, 3-6 novembre 1981*, Spoleto, s. 213-223.

– *Превод као вишеслојна конфронтација: стара српска реч на пољском*, w tomie: *Научни састанак слависта у Вукове дане. Реферати и саопштења*, XII, Београд, s. 39-44.

– *Указатель начал библейских стихов, выборочно употребляемых в церковнославянском богослужении*, „Polata Knigopisnaja” 7, s. 57-76.

– (R) *A. Tachiaos, The Slavonic Manuscripts of Saint Panteleimon Monastery (Rossikon) on Mount Athos*, „Rocznik Slawistyczny” XLIV, 1, s. 96-99.

1984

– *Dar słowa. Ze starej literatury serbskiej*, Łódź, ss. 274 i fotografie (wybór, opracowanie i tłumaczenia).

– *Zmiana modelu kultury a kwestia ciągłości rozwojowej (na materiale literatur słowiańskich)*, „Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego” XXVII, 4 (108), s. 13-38.

– *O sposobach istnienia najdawniejszej poezji ruskiej*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historycznoliterackie” 49: *O poezji rosyjskiej. Od pieśni ludowej i poezji staroruskiej do liryki nowożytnej i współczesnej. Księga pamiątkowa sesji naukowej „Dziesięć wieków rozwoju form wypowiedzi poetyckiej w literaturze rosyjskiej” (Kraków, 12-14 stycznia 1979 r.)*. Red. R. Łużny, s. 65-74.

– *O inspiracji pozautorskiej w prawosławnym średniowieczu*, w tomie: *Зборник во чест на Блаже Конески. По повод шеесетгодишнината*, Скопје, s. 367-373.

– *За функционалната част на библейската картотека*, „Palaeobulgarica- Старобългаристика” VIII, 3, s. 74-77.

– *Књижевност Срба, Хрвата и Словенаца у италијанским славистичким часописима међуратног доба*, w томie: Научни састанак слависта у Вукове дане. Реферати и саопштења, XIII, Београд, s. 91-98.

– *За литературно-естетическите възгледи на Григорий Цамблук*, w томie: *Търновската книжовна школа 3: Григорий Цамблук. Живот и творчество. Трети международен симпозиум В. Търново, 12-15 ноември 1980*, София, s. 51-56.

– (R) *К. Станчев, Поетика на старобългарска литература*, „Старобългарска литература” 15, s. 165-168.

1985

– *Pasterze wiernych Słowian. Święci Cyryl i Metody (wybór, tłumaczenie, opracowanie)*, Kraków, ss. 154

– *Баницкое евангелие как богослужебный памятник* (z L. Venturini-Skomorochowa), „Palaeobulgarica- Старобългаристика” IX, 1, s. 73-101.

– *Стари српски рукописи у Пољској*, w томie: Научни састанак слависта у Вукове дане. Реферати и саопштења, XIV, Београд, s. 195-202.

– *Miejsce Biblii w kulturze prawosławnej Słowiańszczyzny. Uwagi wstępne*, „Slavica Hierosolymitana” 7, s. 119-126.

– *Fragments psalmowe Ewangeliarza Ostromira*, w томie: *Litterae slavicae Medii Aevi. F. V. Mareš Sexagenario Oblatae*. Red. J. Reinhart (=Sagners Slavistische Sammlung 8), München, s. 231-240.

– *Metody jako święty*, „Cerkiewny Wiestnik. Miesięcznik Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego” XXXI, 4-12, s. 36-44.

– Терминология описания книг Священного Писания. Проект для Комиссии по рукописям CIBAL (z A. A. Aleksiejewem i M. Capaldo), „Polata Knigopisnaja” 14-15, s. 4-7.

– *Święty Metody i jego testament*, „Tygodnik Polski-Tygodnik Podlaski” I, 16 (128) z 21 kwietnia, s. 7.

– *Święty Cyryl-Apostol Słowian*, „Tygodnik Polski-Tygodnik Podlaski” I, 20 (132) z 19 maja, s. 11.

– *Święty Klemens z Ochrydu – sługa dobry i wierny*, „Tygodnik Polski-Tygodnik Podlaski” I, 29 (141) z 21 lipca (Prawosławie 4), s. 7.

– *Piękny jubileusz* [o Eugeniuszu Naumowie], „Tygodnik Polski-Tygodnik Podlaski” I, 37 (149) z 15 września (Prawosławie 6), s. 12.

1986

– *Болгарский апостол XIII века – рукопись Дечани-Црколез 2. Исследование и микрокарточное воспроизведение рукописи* (=Balcanica III, Etudes et documentes 5, z D. Bogdanoviciem i B. Wełczewą), София, ss. 81-146.

– *Нови сведения за кирилски ръкописи в Полша. Берлинската сбирка в Краков*, „Palaeobulgarica- Старобългаристика” X, 1, s. 73-75.

– *Славянските ръкописи в Полша и някои терминологични проблеми при описването им*, Кирило-Методиевски студии 3, София, s. 280-283.

– *Veselije i vènesъ radosti, czyli o niektórych koncepcjach Riccarda Picchia*, w tomie: *Studia Slavica Mediaevalia et Humanistica Riccardo Picchio dicata*. Red. M. Colucci, G. Dell'Agata, H. Goldblatt, Roma, t. II, s. 527-538.

– *Bolesne straty paleoslawistyki jugosłowiańskiej* [o D. Bogdanovicu, B. Grabar i o. J. Tandariciu], „Rocznik Sławistyczny” XLVII, 1, s. 91-92.

1987

– *Il vino liturgico nella letteratura slavo-ecclesiastica*, w tomie: *Atti della V. Settimana di studi: Sangue e Antopologia – Riti e culto*. Red. F. Vattioni, Roma, t. 3, s. 1367-1377.

– *Предварителен списък на славянските кирилически и глаголически ръкописи в Полша до края на XV век*, „CIBAL – Информационен бюлетин” 11, s. 30-37; to samo w wersji francuskiej: „CIBAL – Bulletin d'information” 11, s. 29-36.

– *Metody jako święty*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXIX, 1-2, s. 95.

– *Berlińskie slavica w Bibliotece Jagiellońskiej*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXIX, 1-2, s. 101-102 (z W. Twardzikiem).

– *Nowy serbski przekład Nowego Testamentu*, „Pamiętnik Słowiański” XXXVI-XXXVII, 1986-87, s. 37-44.

– *Служба као жанр*, w tomie: *Научни састанак слависта у Вукове дане. Реферати и саопштења*, XVI, Београд, s. 5-18.

– *Двустранно сътрудничество за проучване на славянските ръкописи в Полша*, „Българистика” 4, s. 7-9 (z K. Stanczewem).

– *Liturgia bizantyńska we Włoszech*, „Tygodnik Podlaski” 3, 5: *Prawosławie* 26 z 17 maja, s. 5.

– *Malarstwo bizantyńskie na ziemiach polskich*, „Tygodnik Podlaski” 3, 8: *Prawosławie* 29 z 16 sierpnia (z K. Mamajko), s. 7.

– *Klasztory Bułgarii*, „Tygodnik Podlaski” 3, 9: *Prawosławie* 30 z 20 września 1987 r., s. 4-5.

– *Święci Cerkwi Bułgarskiej*, „Tygodnik Podlaski” 3, 9: *Prawosławie* 30 z 20 września 1987 r.

– *Bizancjum a Słowianie*, „Tygodnik Podlaski” 3, 10: *Prawosławie* 31 z 18 października, s. 5.

1988

– *Службата на св. Кирил Философ в един кирилски ръкопис от Люблин*, w tomie: *Studies on the Slavo-byzantine and West-european Middle Ages. In memoriam Ivan Dujčev* (=Studia Slavico-byzantina et mediaevalia europensia t. 1), Sofia, s. 293-299.

– *Review of the Church Slavonic Manuscripts*, w tomie: *The Paul M. Fekula Collection. A Catalogue*, New York, s. XXIII-XXV.

– *Развитие на българистичното литературознание и фолклористика в Полша*, w tomie: *Втори международен конгрес по българистика. Доклади*, т. 22: *Българистика. Състояние и перспективи*, София, s. 201-205.

– *Русские фрески как пример византийской живописи на польских землях*, „Грани” XLII, 149, s. 240-248.

– *Jubileusz 1000-lecia Chrztu Rusi 988-1988 (odpowiedź na ankietę)*, „Tygodnik Podlaski” 4, 4 (37), s. 7.

1989

– *Предварителен списък на славянските кирилски ръкописи в Полша, създадени през XVI век*, „CIBAL – Информационен бюлетин” 13, s. 112-122; to samo w wersji francuskiej: „CIBAL – Bulletin d’information” 13, s. 110-119 (z Ewą Naumow).

– *Акатистите в чест на Кирил и Методий и въпросът на съвременното церковнославянско творчество*, w tomie: *Втори международен конгрес по българистика. Доклади*, т. 21: *Кирило-методиевски симпозиум*, София, s. 359-363.

– *O przekładaniu starych tekstów cerkiewnych na język polski*, „Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego. Slawistyka”, т. 6, s. 195-201.

– *Letteratura bielorusa. Letteratura ucraina*, w tomie: *Letteratura russa e altre letterature slave (Strumenti di studio. Guide bibliografiche)*, Torino, s. 108-110.

– *Najnowszy serbski przekład Nowego Testamentu*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXXI, 1, styczeń-czerwiec 1987, s. 97.

– *Słowiańska hymnografia w rękopisach cerkiewnych w Polsce*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXXI, 1, styczeń-czerwiec 1987, s. 100.

– *Wino liturgiczne w piśmiennictwie cerkiewnosłowiańskim*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXXI, 2, lipiec-grudzień 1987, s. 36-37.

1990

– *O ideologicznych funkcjach XVII-wiecznej hagiologii ruskiej*, „Ricerche Slavistiche” XXXVII: *La percezione del Medioevo nell’ epoca del Barocco. Polonia, Ucraina, Russia. Atti del Congresso tenutosi a Urbino 3-8 luglio 1989*. Red. G. Brogi-Bercoff, Roma, s. 323-331.

1991

– *Metody jako święty*, w tomie: *Cyryl i Metody Apostołowie i Nauczyciele Słowian. Studia i dokumenty. Cz. 1: Studia*. Red. J. S. Gajek i L. Górka (=Teologia w dialogu 6), Lublin, s. 27-34.

– *Hymnografia i polityka*, „Slavia” LX, 2, s. 8-11 (i separatum: *Mity narodowe w literaturach słowiańskich*).

– *Препис Даниловог зборника који је био у Лавову (BUL 198 III), а данас се чува у Варшавској Народној Библиотеци (Акс. 10780)*, w tomie: *Архиепископ Данило II*

и његово доба. Међународни научни спун поводом 650 година от смрти (децембар 1987) (=Научни скупови САНУ, књ. 58, Одељење историјских наука, књ.17). Београд, s. 211-216.

– *Над нашими старими рукописами*, Церковний календар 1991, Sanok, s. 136-141.

– *Mit Kosowa dzisiaj*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXXIII, 2, lipiec-grudzień 1989, s. 319-320.

1992

– *Hymnografia i polityka*, w tomie: *Mity narodowe w literaturach słowiańskich. Studia poświęcone XI Międzynarodowemu Kongresowi Słowistów w Bratysławie*. Red. M. Bobrownicka (=Zeszyty Naukowe UJ MLX, Prace Historycznoliterackie LXXXI), Kraków, s. 19-24.

streszczenie: *Hymnografia i polityka*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXXIV, 1-2, styczeń-grudzień 1990, s. 67-68.

– *Молитва*, w tomie: *Старобългарска литература. Енциклопедичен речник*. Red. D. Petkanowa, София, s. 273-274.

– *За спецификата на църковнославянската литература в Жеч посполита*, „Palaeobulgarica-Старобългаристика” XVI, 2, s. 82-87.

– *O nowszej literaturze cerkiewnosłowiańskiej*, w tomie: *Studia porównawcze z literatur słowiańskich*. Red. Z. Niedziela. R. Łużny (=Prace Komisji Słowianoznawstwa PAN 49), Kraków, s. 23-30.

streszczenie: *O nowszej literaturze cerkiewnosłowiańskiej*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXXIV, 1-2, styczeń-grudzień 1990, s. 85-86.

– *Białoruska Komisja Biblijna pracuje*, „Orthodoxia – Przegląd Prawosławny” 12 (90), s. 7.

– (R) *R. Picchio, Letteratura della Slavia ortodossa (IX-XVIII sec.)*, „Slavia Orientalis” XLI, 4, s. 127-129.

1993

– *Про богословські погляди перших руських друкарів*, Церковний календар 1993, Sanok, s. 143-147.

– *Union religieuse: le déchirement au sein d'une culture*, w tomie: *Regions, regionalismes et conscience regionale face à l'integration europeenne*. Red. J. Wyrozumski, Kraków, s. 81-89.

– *Unia religijna jako rozdarcie kultury*, „Slavia Orientalis” XLII, 2, s. 203-209.

przedruk: ts., „Orthodoxia – Przegląd Prawosławny” 12 (102)/1993, s. 13-15; ts. w: *O naszym Prawosławiu (Przegląd Prawosławny – wybór tekstów 1985-2010)*, Białystok 2010, 337-341.

– *Unia religijna jako podział kultury*, w tomie: *Unia brzeska z perspektywy czterech stuleci* (= Teologia w dialogu 8). Red. J. S. Gajek, S. Nabywaniec, Lublin 1998, s. 179-188.

– Св. Кирилл Туровский и Священное Писание, w tomie: *Philologia slavica. K 70-letiu akademika N. I. Tolstogo*. Red. W. N. Todorow, Moskwa, s. 114-124.

– *Teologiczny aspekt druku (na materiale najstarszych wydań cerkiewnosłowiańskich)*, w tomie: *Rękopis a druk. Najstarsze druki cerkiewnosłowiańskie i ich stosunek do tradycji rękopiśmiennej. Materiały z sesji Kraków 7-10 XI 1991*. Red. J. Rusek, W. Witkowski i A. Naumow, Kraków, s. 79-91.

przedruk: „Wiadomości Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego” 1993, 2, s. 9-18.

– *Parafrazy cerkiewnosłowiańskich tekstów liturgicznych*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXXV, 1-2, styczeń-grudzień 1991, s. 114-116.

– *Kultura prawosławna w Rzeczypospolitej Obojga Narodów (XIV-XVII w.)*, „Wiadomości Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego” 3, s. 7-12.

– *Нови информации за балканското православје од почетокот на XVII век*, “Спектар. Списание за литературна наука” 21-22, s. 5-14.

– (R) *Евангелие Господа нашего Иисуса Христа, на четырех языках: элленском, славянском, российском и белорусском, с параллельными местами*, „Slavia Orientalis” XLII, 3, s. 449-451.

– *Pożegnanie Profesora Dinekowa*, „Ruch Literacki” 1993, z.1-2, s. 186-187.

1994

– *Свята Гора Афон в Палинодії Захарії Копистенського (1621)*, Церковний календар 1994, Sanok, s. 117-120.

– *Cerkiewnosłowiańska hymnografia unitów*, w tomie: *Unia brzeska – geneza, dzieje i konsekwencje w kulturze narodów słowiańskich*. Red. R. Łużny, F. Ziejka i A. Kępiński, Kraków, s. 337-344.

– *Rozmyślanie przemyskie w kontekście apokryfów cerkiewnosłowiańskich*, w tomie: *Studia Historycznojęzykowe, I*. Red. M. Kucała i Z. Krążyńska (=Prace Instytutu Języka Polskiego 90), Kraków, s. 133-139.

przedruk: „Teksty Drugie” 1994, 3, s. 165-174.

– *Търновската традиция в кирилските ръкописи, съхранявани в Полиа*, w tomie: *Търновска книжовна школа 5: Паметници. Поетика. Историография*, В. Търново, s. 377-382.

– *O specyfice literatury cerkiewnosłowiańskiej w Rzeczypospolitej*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXXVI, 1-2, styczeń-grudzień 1992, s. 96-98.

– *Jubileusz św. Sergiusza z Radoneża*, „Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie” XXXVII, 1, styczeń-czerwiec 1993, s. 64-65.

– *Być prawosławnym to ogromny obowiązek [wywiad A. Radziukiewicz]*, „Orthodoxia – Przegląd Prawosławny” 3 (105), s. 6-9.

przedruk w: *O naszym Prawosławiu (Przegląd Prawosławny – wybór tekstów 1985-2010)*, Białystok 2010, s. 63-67

– (R) *S. Senyk, A History of the Church in Ukraine. Vol. 1: To the End of the Thirteenth Century (OchA 243)*, „*Slavia Orientalis*” XLIII, 4, s. 545-547.

1995

– *Krakowskie cyrillomethodiana*, Кирило-Методиевски студии 10, София, s. 138-144.

– *Czy język jest konfesyjny? Uwagi przy przekładaniu Franciszka Skoryny*, „*Roczniki Humanistyczne KUL*” XLIII, 7, s. 151-163.

– *Siedemnastowieczne trawestacje cerkiewnosłowiańskich tekstów liturgicznych*, „*Roczniki Humanistyczne KUL*” XLIII, 7, s. 151-163 [+ ros. streszczenie];

– *Средневековая литература и богослужение*, „*Ricerche Slavistiche*” XLII: *Cultura letteraria medievale slava fra Bisanzio e Roma: prospettive di ricerca. Atti del Convegno di Castel Ivano, 24-25 settembre 1993*, s. 49-59.

– *Кирилски рукописи у Пољској и Јужни Словени*, w tomie: *Проучавање средњовековних средњовековних јужнословенских рукописа. Зборник радова са 3. Међународне хиландарске конференције одржане од 28. до 30 марта 1989*. Red. P. Ivić, Београд, s. 323-329.

– *Liste preliminaire des manuscrits slaves cyrilliques en Pologne couvrant la periode du XVIII au XX siècle*, CIBAL, Bulletin d'information 15, s. 29-49 [z Ewą Naumow].

– *Сянік як центр духовного життя православних в першій половині XVI століття*, Церковний календар 1995, Sanok, s. 81-83 [z Ewą Naumow].

– *Sanok w I poł. XVI wieku: w centrum życia duchowego*, „*Orthodoxia – Przegląd Prawosławny*” 4 (118), s. 17 i 29.

– [Głos z dyskusji panelowej:] *Sesja naukowa „Jan Paweł II wobec Wschodu chrześcijańskiego. W 15-lecie pontyfikatu Papieża-Słowianina”*, „*Krakowskie Zeszyty Ukrainaoznawcze*” 3-4/1994-1995, s. 83-88.

– *Złączone wiarą i losem*, „*Orthodoxia – Przegląd Prawosławny*” 3 (117), s. 17-18.

przedruk w: *O naszym Prawosławiu (Przegląd Prawosławny – wybór tekstów 1985-2010)*, Białystok 2010, s. 346-348.

– *Odnowiciel modlitwy Jezusowej*, [wprowadzenie do książki:] *Święty Paisjusz Wielickowski, O modlitwie umysłu albo modlitwie wewnętrznej*, przełożył J. Kuffel, Białystok, s. 5-6.

– *Nasze liturgiczne tradycje*, „*Orthodoxia – Przegląd Prawosławny*” 6 (120), s. 28-29; 7 (121), s. 18-19; 8 (122), s. 27-28; 10 (124), s. 31-32; 11 (125), s. 31-32; 12 (126), s. 31-32.

– *Wspomnienie o moim Ojcu*, „*Orthodoxia – Przegląd Prawosławny*” 8 (122), s. 42.

– [tłumaczenie] *Przedmowy Iwana Fiodorowa i Grzegorza Chodkiewicza*, w: J. Łabyncew, Ł. Szczawinska, *W mieście zwanym Zabłudowem*, Białystok, s. 61-73.

1996

– *Wiara i historia. Z dziejów literatury cerkiewnosłowiańskiej na ziemiach polskolitewskich* (= *Krakowsko-wileńskie studia slawistyczne. Seria poświęcona starożytnościom słowiańskim* 1), Kraków, ss. 215.

– *Kultura prawosławna w XVII-wiecznej Rzeczypospolitej: kwestia odrębności*, „*Zeszyty Naukowe UJ*” MCXCIV, *Studia Religiologica* 29, s. 1-7.

– *Teologia bożonarodzeniowych pieśni Bohohtasnyka*, w tomie: *Z kołędą przez wieki. Kołеды w Polsce i krajach słowiańskich*. Red. T. Budrewicz, S. Koziara i J. Okoń, Tarnów, s. 463-470.

– *Liturgiczny wizerunek arcybiskupa Jozafata (Kuncewicza) – wzorce biblijne*, „Roczniki Humanistyczne KUL” XLIV, 7: *Słowianoznawstwo*, s. 71-80.

– *Функции на библейските елементи в художествената структура на Йоан Екзарховите слова*, w tomie: *Преславска книжовна школа*. T. 1: *Изследвания и материали*. Red. M. Tichowa, P. Dimitrow, София, s. 131-138.

– *Nasze liturgiczne tradycje*, „Orthodoxia – Przegląd Prawosławny” 1 (127), s. 31-32; 2 (128), s. 31-32; 3 (129), s. 31-32.

– *Trudna sztuka przekładania*, „Orthodoxia – Przegląd Prawosławny” 3 (129), s. 15-17.

– *Moldawia na skrzyżowaniu kultur*, „Orthodoxia – Przegląd Prawosławny” 5 (131), s. 27-29.

– *350-ліття Великогo Требника митрополита Петра Могилы*, Церковний календар 1996, Sanok, s. 103-108.

1997

– *O wileńskich służebnikach 1691 i 1692 roku*, w tomie: *Słowianie Wschodni. Duchowość – mentalność – kultura. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Ryszardowi Łużnemu w siedemdziesięciolecie urodzin*. Red. A. Rażny, D. Piwowarska, Kraków, s. 31-36.

– *Przedmowy metropolity Cypriana Żochowskiego w wileńskim służebniku z 1692 roku*, Acta Polono-Ruthenica II, Olsztyn, s. 81-90.

– *Przemiany w ruskiej kulturze unitów w XVII wieku*, „Krakowskie Zeszyty Ukrainoznawcze 5-6/1996-1997”, s. 141-146.

– *Na opoce wiary. O dwóch utworach hymnograficznych św. Piotra (Mohyły)*, „Warszawskie Zeszyty Ukrainoznawcze” 4-5, s. 182-186.

– *Synaksa (sobór) Świętych Białoruskich*, Prace Komisji Wschodnioeuropejskiej PAU 4. Red. R. Łużny, A. Zięba, Kraków, s. 141-149.

– *Czuły stróż Cerkwi Bożej*, „Orthodoxia – Przegląd Prawosławny” 1 (139), s. 3-5.

– *Czy Jagiello tolerował prawosławie?* „Orthodoxia – Przegląd Prawosławny” 6 (143[144]), s. 6-9.

– *Kryzys ekumenizmu – i co dalej?*, „Życie Duchowe” X, 4, s. 61-66.

– *(R) Il barocco letterario nei paesi slavi [...]*, Roma 1996, „Slavia Orientalis” XLVI, 3, s. 477-479.

1998

– *O modlitwie spowiednej i pokucie eremickiej*, w tomie: *Studia slawistyczne. Z okazji XII Międzynarodowego Kongresu Sławistów w Krakowie* (=Prace Instytutu Filologii Słowiańskiej UJ nr 17). Red. H. Mieczkowska, J. Kornhauser, Kraków, s. 115-120.

– *Święci łączą czy dzielą? Perspektywa prawosławna*, w tomie: *Święci a pojednanie Kościołów. Święci łączą czy dzielą?* Red. Z. J. Kijas, (Biblioteka Ekumenii i Dialogu 4), Kraków, s. 75-81, 103-104.

– *Cerkiewnosłowiańskie akatysty maryjne z ziem Rzeczypospolitej*, w tomie: *Literatura a liturgia. Księga referatów międzynarodowej sesji naukowej. Łódź, 14-17 maja 1996*. Red. J. Okoń, Łódź, s. 80-87.

– *Berło innowiercy*, w tomie: *Obraz kapłana, wodza, króla w kulturach słowiańskich*. Red. T. Dąbek – Wirgowa, A. Z. Makowiecki, Warszawa, s. 15-21.

– *Liturgiczny żywot Pisma Świętego*, w: *Citazioni e reminiscenze bibliche nella letteratura slava ortodossa. Tavola rotonda. XII Congresso Internazionale degli Slavisti. Cracovia – 31 Agosto 1998, Napoli*, s. 7-24.

streszczenie w: *XII Międzynarodowy Kongres Sławistów. Kraków 27 VIII-2 IX 1998. Streszczenia referatów i komunikatów. Literaturoznawstwo, folklorystyka, nauka o kulturze*. Oprac. L. Suchanek, L. Macheta, Warszawa, s. 313.

– *Biblijny budulec modlitw św. Cyryla biskupa Turowa*, w tomie: *Biblia w literaturze i folklorze narodów wschodniosłowiańskich*. Red. R. Łużny, D. Piwowarska, Kraków, s. 73-78.

– *Softologia w Akatyście ku czci Bogurodzicy*, „*Slavia Orientalis*” 47, nr 3, s. 365-370.

– *Służebnik jako księga natchniona*, w tomie: *Tematy. Księga jubileuszowa w 70. rocznicę urodzin Profesora Leszka Moszyńskiego (=Sławistyka nr 9)*, Gdańsk, s. 375-381.

– *О служби светом кнезу Лазару*, w tomie: *Слово и культура. Памяти Никиты Ильича Толстого*. Red. T. A. Agarkina, t. 2, Moskwa, s. 349-353.

– *О dwóch kodeksach z anonimową Modlitwą spowiedną*, w tomie: *Русь и южные славяне. Сборник статей к 100-летию со дня рождения В. А. Мошнина (1894-1987)*. Red. W. M. Zagrebin, Sankt-Petersburg, s. 314-321.

– (R) *Die grossen Lesemenäen des Metropoliten Makarij. [...] B. 1: Uspenskij spisok, 1-11 März (=MLS 39), Weiher-Freiburg i. Br. 1997*, „*Slavia Orientalis*” 47, nr 1, s. 113-114.

– (R) *G. Giraud, G. Maniscalco Basile, Lessico giuridico politico ed ecclesiastico della Russia del XVI secolo [...], Roma 1994*, „*Slavia Orientalis*” 47, nr 1, s. 114-115.

1999

– *Święci Cyryl i Metody w polemice wyznaniowej*, w tomie: *Środkowoeuropejskie dziedzictwo cyrylo-metodiańskie. Międzynarodowa konferencja naukowa*. Red. A. Barciak, Katowice, s. 173-184.

– *Współczesna rekonstrukcja macedońskiego procesu historycznego i literackiego*, w tomie: *Przemiany w świadomości i kulturze duchowej narodów Jugosławii po 1991 roku*, Kraków, s. 57-69.

– *Nieprawosławni w Trebniku metropolity Piotra Mohyły*, w tomie: *Unia Brzeska 1596-1996. Sesja gdańska z okazji 400-lecia (=Sławistyka nr 8)*, Gdańsk, s. 14-21.

– *Władysław II Jagiełło wobec prawosławia*, w tomie: *Kaplica Trójcy Świętej na Zamku Lubelskim. Historia, teologia, sztuka, konserwacja. Materiały sesji zorganizowanej w Muzeum Lubelskim 24-26 kwietnia 1997 roku*, Lublin, s. 17-24.

– *Prawosławni święci I Rzeczypospolitej*, w tomie: *Święci w kulturze i duchowości dawnej i współczesnej Europy*. Red. W. Stępnia-Minczewska, Z. J. Kijas, Kraków (=Biblioteka Ekumenii i Dialogu 9), s. 21-29.

– *Tradycja kijowska w prawosławiu polskim*, w tomie: *Prawosławie. Światło wiary i źródło doświadczenia*. Red. K. Leśniewski, J. Leśniewska, Lublin, s. 449-471.

– *Król w polsko-litewskim piśmiennictwie prawosławnym pierwszej połowy XVII wieku*, [+ ros. streszczenie], *Zeszyty Naukowe UJ 1237, Studia Religioznawcza 32: Kościoły Wschodnie*. Red. J. Drabina, s. 125-135.

– (R) *Aksinija Dżurowa, Въведение в славянската кодикология [...]*, *Sofija 1997*, „Byzantinische Zeitschrift” 92/1, s. 112-114.

2000

– *Началото на Възраждането като преломен момент в литературната традиция*, w tomie: *Възрожденският текст. Прочити на литературата и културата на Българското възрождане. В чест на 70-годишнината на проф. Дочо Левков*. Sofia 1998 [2000], s. 163-166.

– *Piśmiennictwo ruskie w Rzeczypospolitej między Wschodem i Zachodem*, w tomie: *Inspiracje chrześcijańskie w kulturze Europy. Materiały z konferencji 11-14 maja 1999 r.* Red. E. Woźniak, Łódź, s. 35-45.

– *Święta Góra Athos, „Peregrinus Cracoviensis” VIII*, s. 39-54.

– *Europa benedyktyńska i Europa cyrylometodiańska*, w tomie: *Studia z historii literatury i kultury Słowian* [+Summary, +Zusammenfassung], (=Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach nr 1850). Red. B. Czapiak-Lityńska, Z. Darasz, Katowice, s. 33-41.

– *L’aspetto sofianico della mariologia nei testi liturgici bizantino-slavi*, w tomie: *Sophia – la Sapienza di Dio*. Red. G. Cardillo Azzaro, P. Azzaro, Milano, s. 37-40.

– *Praskie przemyslenia Franciszka Skoryny o słowie i piśmie*, w: *Studia z filologii słowiańskiej ofiarowane profesor Teresie Zofii Orłoś*. Red. H. Wróbel, [J. Hornik], Kraków, s. 191-194.

– *Rozważania o Zachariasza Kopysteńskiego o języku i narodzie słowiańskim*, w tomie: *Объкровище словесное. Studia slawistyczne ofiarowane profesorowi Jerzemu Ruskowi na 70. urodziny*. Red. W. Stępnik-Minczewska, W. Boryś, Kraków, s. 117-121.

– *Piśmiennictwo czyli w kręgu kultury Logosu/Literature or the culture of the written word Logos* – wraz z A. Radziukiewicz, w tomie: *Prawosławie w Polsce/ Orthodox Christianity in Poland*. Red. A. Radziukiewicz, Białystok, s. 237-250.

– *Современное православное монашество в Польше*, „Новая Польша. Общественно-политический и литературный ежемесячник” 12(15), декабрь 2000, s. 44-46.

– *Польско-литванско православље и Света гора – Амос* [wraz z D. Gil], w tomie: *Осам векова Хиландара. Историја, духовни живот, уметност и архитектура* ((=Научни скупови САНУ, књ. 58, Одељење историјских наука, књ.27)., Београд, s. 101-108 [i ros. streszczenie]).

– *The Church of Poland. Historical Overview*, w tomie: *The Splendour of Orthodoxy. 2000 Years History – Monuments – Art*. Vol. II: *Patriarchates and Autocephalous Churches*, Ateny, s. 482-485; ts. po grecku w: *O Thēsauros tēs Orthodoxias. 2000 chronia: Istoría – Mnēmēia – Technē*.

2001

– *Święci lokalni w myśli kijowskiej pierwszej połowy XVII wieku*, w tomie: *Ars Graeca – Ars Latina. Studia dedykowane Profesor Annie Różyckiej Bryzek.*, Kraków, s. 199-206.

– *Inwektywy w ruskich utworach polemicznych z początku XVII wieku. Nad Palinodią Zachariasza Kopysteńskiego*, w tomie: *Między kulturą „niską” a „wysoką”. Zjawiska językowe, literacie, kulturowe. Pamięci prof. dr hab. Teresy Dąbek-Wirgowej. Materiały z Konferencji Naukowej, Łódź, 28-29 marca 2000 r.*, Red. M. Korytkowska, Z. Darasz, G. Minczew. Łódź, s. 103-112.

– *Język – deklaracja przynależności czy narzędzie? Z dylematów I Rzeczypospolitej*, w tomie: *Collectanea Polono-Bulgarica*, t. 1, red. M. Walczak-Mikołajczak, UAM, Gniezno s. 19-32.

– *Nauka tolerancji*, „Tygodnik Powszechny” 8 z 25 lutego 2001, s. 10; przedruk: „Orthodoxia – Przegląd Prawosławny” 2001: 3 (189), s. 38-39 [i „Życie” w maju 2001].

– *Refleksja czytelnika*, posłowie do: Z. J. Kijas, *Przebóstwienie człowieka i świata*, Kraków, s. 225-227.

2002

– *Domus divisa. Studia nad literaturą ruską w I. Rzeczypospolitej* (= Biblioteka Tradycji Literackich Nr XVIII) Collegium Columbinum, Kraków, ss. 220 + Appendix ss.180.

– *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce. Katalog*, Scriptum, Kraków, ss. 517 (przy współpracy A. Kaszleja, E. Naumow i J. Stradomskiego).

– *National Consciousness – Religious Identity – Civic Loyalty (From the Dilemmas of the Polish-Lithuanian Commonwealth)*, w tomie: *Idea narodowa jako problem badawczy*. Red. J. Sujecka, Warszawa, s. 65-74.

– *Чинъ на нсхдъ души от св. Петър (Могила)*, „Кирило-Методиевски Студии” 14: *Език и история на българските средновековни текстове. Сборник в чест на Е. Дограмаджиева*, s. 227-230.

– *Dinekow, Georgijew i Kujew a stara literatura bulgarska*, w tomie: *Bulgarzy na Uniwersytecie Jagiellońskim w okresie międzywojennym*. Red. J. Rusek, W. Stępiak-Minczewska, Kraków, s. 25-29.

– *Польски акатист у част светих Тирила и Методија*, w tomie: *Словенско средњовековно наслеђе*, Red. Z. Vitić, T. Jovanović, I. Špadijer, Београд, s. 385-389.

– *Aniołowie w prawosławiu*, w tomie: *Księga o aniołach*. Red. H. Oleschko, Kraków, s. 264-270.

– *Библия. IV. Переводы. На славянские языки. Польский*, Православная энциклопедия, т. V, Москва, с. 152-153.

– *Panel Tożsamość Europy w dialogu wschodniej i zachodniej tradycji chrześcijańskiej*, „Fundamenta Europaea” 1, Gniezno, s. 63-73 (passim).

2003

– *O bezradności anioła z nieba*, w tomie: *Ekumeniczna odpowiedzialność na początku trzeciego tysiąclecia*. Red. L. Górka, S. Pawłowski, KUL, Lublin, s. 19-53.

– *Liturgiczne wspomnienia soborów a kwestia powszechności Kościoła*, w tomie: *Tradycja łacińska i bizantyjska wobec idei jedności europejskiej* (z A. Dejnowicz). Red. A.W. Mikołajczak, M. Walczak-Mikołajczakowa, Gniezno, s. 47-61.

– *Библейская поэзия и литургическая поэзия*, w tomie: *La poesia liturgica slava antica. XIII Congresso Internazionale degli Slavisti (Lubiana, 15-21 Agosto 2003). Blocco tematico 14. Relazioni*, Roma-Sofia, s. 23-29.

– *Wiedząc, że wszelkie nauki przemijają... Franciszek Skoryna o edukacji*, w tomie: *Języki i tradycje Słowian*. Red. E. Tokarz (=Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach nr 2095), Katowice, p. 353-359.

– *Молитва*, w tomie: *Старобългарска литература. Енциклопедичен речник*. Съст. Д. Петканова. Второ преработено и допълнено издание, В. Търново, Абагар, с. 303-304.

– *Distretti del sapere nell'Europa dell'Est* (wraz z G. Girauda), Università Ca' Foscari – Unindustria Venezia, pp. 81.

2004

– *Idea-immagine-testo. Studi sulla letteratura slavo-ecclesiastica*. Red. Krassimir Stantchev, Alessandria: Edizioni dell'Orso, pp. 224.

– *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce. Katalog. Wydanie drugie zmienione*. Oprac. A. Naumow oraz A. Kaszlej przy współpracy E. Naumow i J. Stradomskiego, Kraków, Scriptum, ss. 572.

– *Kult świętego Mikołaja w tradycji prawosławnej*. Wybór i opracowanie A. Dejnowicz. Red. A. Naumow i M. Walczak-Mikołajczakowa. Biblioteka Duchowości Europejskiej nr 1, Gniezno 2004.

– *Культ светог Бенедикта Нурсијског код православних Словена*, Црквене студије/Church Studies, бр. 1, Ниш, s. 95-104.

– *Teologiczna antropologia społeczna: perspektywa prawosławna*, w: *Kościół w życiu publicznym. Teologia polska i europejska wobec nowych wyzwań. Materiały VII Kongresu Teologów Polskich*, t. I: *Wykłady i wprowadzenia do dyskusji*, Lublin, s. 291-294.

– *Wprowadzenie do: M. Gogol, Rozważania o boskiej liturgii*. Tłum. W.M. Korzyn, Kraków (=Biblioteka Ekumenii i Dialogu, t. 21), s. 5-7.

2005

– *За служебните минеи в краковските библиотеки*, (wraz z K. Stanczewem w: *Acta Palaeoslavica*, vol. 2 (in honorem professoris Angelinae Minčeva), Sofia, s. 47-53.

– *Моштите на св. Кирил и тяхната прослава през вековете*, (wraz ze S. Byrlijewą), Старобългарска литература, кн. 33-34: *Филологически изследвания в чест на Климентина Иванова за нейната 65-годишнина*, София, с. 126-144.

– *Echa IV krucjaty w dawnej literaturze ruskiej*, (z J. Stradomskim) w tomie: *IV krucjata. Historia – reperkusje – konsekwencje*. Red. Z.J. Kijas i M. Salamon, Kraków, s. 238-251.

– *Monaster supraski jako jeden z głównych ośrodków kulturalnych Rzeczypospolitej* w tomie: *Z dziejów Monasteru Supraskiego*, Red. A. Mironowicz, U. Pawluczuk, W. Walczak, Białystok, s 105-116.

– *Gli echi della IV crociata presso gli slavi ortodossi*, „Studi Ecumenici” XXIII, 2 (aprile-giugno 2005), s. 241-249.

– *Il calendario nella vita ecclesiastica e quotidiana della Slavia Ortodossa*, „Slavia. Rivista trimestrale di cultura” XIV/1, gennaio-marzo 2005, s. 10-19.

– *La Bibbia nella letteratura rutena del primo Seicento*, w tomie: *Memoria biblica e letteratura. Atti del Convegno Internazionale “All’eterno dal tempo”, Terza Sessione – Milano 5-7 settembre 2000*. Red. V. Placella, Napoli, s. 439-446.

– *Prospettive di comparatistica nello studio delle letterature slave: Forum*, “Studi slavistici” II, s. 282-284.

– [R] *Cataloghe of Early Printed Books in the Cyrillic Alphabet in the Collection of the National Library*, w: *Polish Libraries Today*, vol. 6: *Foreign Collections in Polish Libraries*, Warszawa, s. 118-119.

2006

– *Święty Benedykt w tradycji chrześcijaństwa Zachodu i Wschodu*. Wybór i opracowanie A. W. Mikołajczak i A. Naumow. Pod redakcją A. Naumowa i M. Walczak-Mikołajczakowej, Gniezno (=Biblioteka Duchowości Europejskiej nr 2).

– *Wstęp do encykliki Slavorum Apostoli*, w: Jan Paweł II, *Dzieła zebrane*, t. 1: *Encykliki*, Kraków, s. 145-150.

– *Definizione delle aree culturali slave medievali tra mondo bizantino e mondo romano-germanico*, w tomie: *Lo spazio letterario del Medioevo. III. Le culture circostanti. 3. Le culture slave*. Red. Mario Capaldo, s. 51-74.

– *Kosovo of Serbs and Albanians*, w: *Christian Heritage of Kosovo and Metohija – Shared Responsibility*, Białystok, s. 3-12; (ts. po polsku: *Kosowo Serbów i Albańczyków*, w: *Chrześcijańskie dziedzictwo Kosowa – wspólna odpowiedzialność*, Białystok, s. 3-12).

– *Богородичне иконе и ритуализација одбране града*, Црквене студије/Church Studies 3, Ниш, s. 187-198.

– *Święty Mikołaj w Bari jako argument w polemice wyznaniowej*, w tomie: *Instaurare omnia in Christo. O zbawieniu, teologii, dialogu i nadziei. Profesorowi Wacławowi Hryniewiczowi OMI w 70. rocznicę urodzin*, Red. P. Kantyka, Lublin, s. 577-589.

– *Strossmayer e il dialogo ecumenico – nel centenario della morte di Josip Juraj Strossmayer; Vescovo di Đakovo (+15 aprile 1905). Atti del Convegno internazionale di studi, Venezia 14-15 febbraio 2005*. Red. A. Naumow, M. Scarpa, Venezia (=CISB. I Balcani tra Oriente e Occidente. Collana di Atti congressuali, 1).

2007

– *Franciszek Skoryna z Połocka – życie i pisma*. Wybór tekstów, przekład i opracowanie M. Walczak-Mikołajczakowa i A. Naumow, Gniezno, ss. 232; (Biblioteka Duchowości Europejskiej nr 3).

– *Święci południowosłowiańscy w ruskiej tradycji liturgicznej w państwie polsko-litewskim*, w tomie: *The Orthodox Church in the Balkans and Poland. Connections and Common Tradition*. Red. A. Mironowicz, U. Pawluczuk, W. Walczak, Białystok, s. 189-196.

– *Служба св. Милутину, Краљу Бањском – проблеми теологије и поетике*, w tomie: *Манастир Бањска и доба краља Милутина. Зборник са научног скупа одржаног од 22. до 24. септембра 2005. године у Косовској Митровици*, Red. Д. Бојовић, Ниш / Косовска Митровица/Манастир Бањска, с. 229-237.

– „*Nieprzyjaciółmi człowieka są domownicy jego*”. *Kult św. Wacława w najdawniejszej tradycji cerkiewnosłowiańskiej*, w tomie: *Amoenitates vel lepores philologiae (Venceslao Durano vulgo Twardzik dicto septuagenario tota philologorum turba gratulans dedicat)*, Red. R. Laskowski, R. Mazurkiewicz, Kraków, s. 428-434.

– *Руската служба за равноапостолните Методиј и Кирил, учители славјански, Кирило-Методијевски студии, кн. 17: Проблеми на Кирило-Методијево то дело и на бугарската култура през IX-X в.*, Софија, с. 496-504.

– *Ikony w rosyjskiej polityce dawnej i nowiej*, w: ZN UJ XCCXCVII, *Studia Religiosa* 40: *Problemy religijne Europy nowożytnej i współczesnej*. Red. J. Drabina, Kraków, s. 9-20.

– *O specyfice ruskich tekstów liturgicznych z terenów państwa polsko-litewskiego*, w tomie: *Confraternitas. Ювілейний збірник на пошану Ярослава Ісаевича*. Red. Микола Крикун, Остап Середа. Львів, 2006-2007 (=Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Збірник наукових праць Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАНА України. Вип. 15), s. 243-249.

2008

– *Ikony Matki Bożej w obronie grodów*, „*Orthodoxia. Przegląd Prawosławny*” 1 (271), styczeń, s. 19-21.

– *I martiri atoniti del XIX secolo e la loro lotta contro l'assimilazione etnica e religiosa*, w tomie: *Integrazione, assimilazione, esclusione e reazione etnica*. Red. A. Pavan, G. Giraud, Napoli, vol. II, s. 133-147, vol. I, s. CXXVI (wersja elektroniczna); ts.w wersji papierowej: Editura Muzeului Țării Crișurilor, 2012, vol. II, s. 143-158; vol. I, s. 141, 217.

– *W poszukiwaniu utraconej tożsamości – nowi męczennicy atoscy (1590-1830)*, w tomie: *Religijna mozaika Bałkanów*, Red. M. Walczak-Mikołajczakowa, Gniezno, s. 43-54.

– *La salvezza viene da Est – una missione universale*, „*Rezzara Notizie*” [Vicenza] XXXVIII, n. 4, s. 1.

– *Состояние Православной церкви в эпоху князя К. В. Острожского*, http://www.pravoslavie.org.ua:80/index.php?r_type=article&action=fullinfo&id=21028

– *Dall' Illuminismo alla Rinascita: il crescente ruolo di Mosca*, w tomie: *Storia religiosa di Serbia e Bulgaria*. Red. L. Vaccaro, [Milano], s. 269-290. (=Europa Ricerche 13).

– *Święty Klemens Rzymski we wczesnym prawosławiu słowiańskim*, w tomie: *Wiara i poznanie. Księga pamiątkowa dedykowana Jego Eminencji Profesorowi Sawie (Hrycuniakowi), Prawosławnemu Metropolicie Warszawskiemu i całej Polski*. Red. H. Paprocki ed al., Białystok, s. 418-430.

– *Obrządek słowiański – czy jest i dla kogo?*, w tomie: *Bunt tradycji – tradycja buntu. Księga dedykowana Profesorowi Krzysztofowi Wrocławskiemu*. Red. M. Bogusławska. G. Szwat-Gyłybowa, Warszawa, s. 265-271.

– *Unikalne święto ku czci św. Konstancy-Cyryla Filozofa u katolików bułgarskich*, w tomie: *Różnić się w zgodzie. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Profesorowi Leonardowi Górcze SVD z okazji 40-lecia pracy naukowo-dydaktycznej (Pieniężno-Lublin 1968-2008)*. Red. S. Pawłowski, Lublin, s. 307-315

– *Współczesna hymnografka między tradycją a wyzwaniem świata*, w tomie: *Nel mondo degli Slavi. Incontri e dialoghi tra culture. Studi in onore di Giovanna Brogi Bercoff*. Red. M. Di Salvo, G. Moracci, G. Siedina, Firenze, vol. II, s. 391-403.

– [tłum., kom.] *List okrężny wojewody kijowskiego, księcia Konstantego (Bazylego) Ostrogskiego do duchowieństwa i wiernych w Królestwie Polskim i Wielkim Księstwie Litewskim, z dnia 24 czerwca 1595 roku*, w: *Księżę Konstanty Bazyli z rodu Ostrogskich 1526-1608. Folder wystawy (Supraśl-Białystok sierpień-wrzesień 2008)*, Białystok, s. 25-30.

2009

– *Старо и ново. Студије о књижевности православних Словена*. Red. Драгиша Бојовић, Ниш, ss. 207.

– *Особености на местната богослужбена традиција в православната книжнина на Полско-литовската държава*, Годишник на Софийския университет „Климент Охридски“. Център за славяно-византийски проучвания „Иван Дуйчев“ 96 (15), 93-98.

– *Europa benedettina e/o Europa cirillo-metodiana*, w tomie: *L'eredità di Cirillo e Metodio. Omaggio a Vittorio Peri. Atti del 41° convegno, Gorizia, 22-24 novembre 2007*. Red. C. Alzati, M. Grusovin, S. Tavano, Gorizia, s. 433-441.

– *O związkach świętego Stefana Deczańskiego ze św. Mikołajem*, Ikonotheka 21. Tom dedykowany Profesor Barbarze Dąb-Kalinowskiej, Warszawa, s. 153-169.

– *Апокрифы в книжности Древней Руси – общие положения*, w tomie: *Biblia Slavorum Apocryphorum. Novum Testamentum*, Red. Georgi Minczew, Małgorzata Skowronek i Ivan Petrov, Łódź, s. 315-319.

– *Pani Athosu i Jej ruskie włości*, w tomie *Święta Góra Athos w kulturze Europy, Europa w kulturze Athosu*. Red. M. Kuczyńska, Gniezno, s. 21-30.

– *Matka Boska Częstochowska jako zbawczyni Rosji*, w tomie: *Szczelina światła. Ruskie malarstwo ikonowe*. Red. A. Gronek, Kraków, s. 499-507.

– *I nomi del potere nel mondo slavo*, w tomie: *Semantiche dell'Impero. Atti del Convegno della Facoltà di Lingue e Letterature Straniere Università Ca' Foscari Venezia, 21.02.2008, 14-15.05.2008*. Red. A. Ferrari, F. Fiorani, F. Passi, B. Ruperti, [Napoli], s. 45-56.

– *Franciszek Skoryna z Połocka jako biblista*, Кирило-Методиевски студии 18: *Средновековието в огледалото на един филолог. Сборник в чест на Светлина Николова*, Sofia, s. 166-173.

– *Св. св. Кирил и Методий сред светците – покровители на Европа*, (ze Slaviją Barlievą), „Аз-Буки. Национален седмичник за образование и наука“, nr 21, s. 11.

– Aneks do: P. Nazaruk, *Prawosławne oblicze Italii*, Warszawska Metropolia Prawosławna, Warszawa 2009: Liturgiczne hymny prawosławne ku czci świętych włoskich (wybór), s. 105-114, Od tłumacza, s. 115-117 (przedruk w „Przegląd Prawosławny” 8 (290), sierpień 2009, s. 30-31) [oraz konsultacja naukowa tomu].

– recenzja do: Д. Бојовић, Трпеза Премудрости, Београд-Ниш, (skrzydełko)

2010

– *Nasze dziedzictwo*, „Orthodoxia – Przegląd Prawosławny” 2 (296), s. 22-24.

– *La presenza di sant’Ambrogio nella tradizione slava ortodossa*. Slavica Ambrosiana 1: *Sant’Ambrogio e i Santi Cirillo e Metodio. Le radici greco-latine della civiltà scrittorica slava*. Red. M. Ch. Pesenti e K. Stantchev Milano, s. 3-17.

– *Lingua, confessione, cultura: il caso ruteno del Seicento* (z Vivianą Nosilia), w tomie: *Zrozumieć Słowiańszczyznę. Prace poświęcone profesor Marii Bobrownickiej w dziewięćdziesiątą rocznicę urodzin*. Red. M. Dąbrowska-Partyka, Kraków, s. 37-45; ts. w tomie *Plurilinguismo nelle letterature slave*. Red. F. Ferluga Petronio, Trieste, s. 21-31.

– *Confini Est-Ovest: una storia di incontri e di scontri*, w tomie: *Europa: radici -confini -prospettive*. Red. P. Agostini, G. Canteri, Verona. s. 268-281.

– *Харковският митрополит Никодим като автор на служби*. (Принос към историята на съвременното църковнославянско творчество, w tomie: *ПЪННЕ МАЛО ГЕОРГНЮ. Сборник в чест на 65-годишнината на проф. дфн Георги Попов*. Red. М. Йовчева, И. Добрев, А. Турилов, Е. Трайчев, София, с. 277-284.

– *O naszym Prawosławiu* (Przegląd Prawosławny – wybór tekstów 1985-2010), Białystok: *Być prawosławnym to ogromny obowiązek*, s. 63-67; *Nasze dziedzictwo*, s. 147-152; *Unia religijna jako rozdarcie kultury*, s. 337-341; *Złączone wiary i losem*, s. 346-348.

– *Jedność procesu historycznoliterackiego starszych literatur słowiańskich*, w tomie: *Zmierzch Herdera. Filologiczne podstawy slawistyki. Materiały z konferencji naukowej (22-23 marca 2010 roku) zorganizowanej przez Katedrę Slawistyki Instytutu Filologii Polskiej i Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Opolskiego przy współudziale Komitetu Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk*. Red. naukowa J. Baluch, A. Pająk, Opole, s. 133-145.

– *La figura di s. Pietro l’Athonita nei testi liturgici*, Црквене студије/Church Studies 7, Ниш, s. 191-200.

– *Святитель Николай и святой Стефан Дечанский*, w tomie: *Добрыи кормчий. Почитание святителя Николая в христианском мире*. Red. А. В. Бугаевский, Москва, s. 188- 91.

– [red. serii] *Uczniowie Apostołów Słowian – Siedmiu świętych mężów*. Red. M. Skowronek, G. Minczew. Red. serii A. Naumow, W. Walecki, Kraków (=Biblioteka Duchowości Europejskiej 4).

2011

– *Церковнославянская служба равноапостольному Науму Охридскому: Index hupnotit*, w tomie: *Зборник на трудови од Меѓународниот научен собир Свети Наум Охридски и словенската духовна, културна и писмена традиција (организиран по повод 1100-годишнината од смртта на св. Наум Охридски), Охрид, 4-7 ноември 2010*. Red. И. Велев, Скопје, s. 93-104.

– *I Balcani e i francescani: un'introduzione*, w tomie: *I francescani nella storia dei popoli balcanici (nell'VIII centenario della fondazione dell'Ordine)*. Red. V. Nosilia, M. Scarpa, Venezia, s. VII- XI.

– *Кирило-Методиевските традиции в църковнославянските ръкописи в Полиа*, (wraz z Janem Stradomskim), Кирило-Методиевски студии, кн. 20: *Кирило-Методиевското културно наследство и националната идентичност / Cyrilo-Methodské kulturné dedičstvo a národná identita*, София, s. 150-165.

– *Se e come esiste la letteratura slavo-ecclesiastica*, Studi slavistici VIII, s. 305-316.

– *Utwory południowosłowiańskie w cerkiewnosłowiańskim piśmiennictwie w Rzeczypospolitej*, Latopisy Akademii Supraskiej 2: *Kościół prawosławny na Bałkanach i w Polsce – wzajemne relacje oraz wspólna tradycja*. Red. U. Pawluczuk, Białystok, s. 27-34.

– *Słowiańskie drukarstwo renesansowe w sławnym mieście weneckim*, „Pamiętnik Słowiański” 61, zes. 2, s. 3-23.

– *Святостъ в епоху Петра Первого*, w tomie: *Русская агиография: Исследования. Материалы. Публикации*, т. 2. Red. Т. Р. Руди, С.А. Семячко, Санкт-Петербург, s. 603-610.

2012

– *Miłosz biblista*, w tomie: *Wenecja Miłosza*. Red. Francesca Fornari, Kraków-Budapeszt, s. 57-66.

– *Ksenofobia i nieufność jako mechanizmy współżycia chrześcijan*, w tomie: *Chrześcijański Wschód – Zachód: formy dialogu, wzory kultury, kody pamięci*. Red. W. Józwiak, I. Lis, Poznań, s. 87-97.

– *Obraz Mazepy w cerkiewnych tekstach obrzędowych*, w tomie: *Z Kijowa do Rzymu. Z dziejów stosunków Rzeczypospolitej z Ukrainą i Stolicą Apostolską*. Red. M. R. Drozdowski, W. Walczak, K. Wiszowata-Walczak, Białystok, s. 641-656.

– *Нови черковнославянски творби в чест на св. мѣч. Людмила*, w tomie: *Глобеса прѣчюднага. Юбилеен сборник в чест на проф. Иван Буюклиев (по случай неговата 75-годишнина)*. Red. А-М. Тотоманова, Р. Влахова-Руйкова, София, s. 86-92.

– *Le traduzioni della Bibbia presso gli slavi ortodossi dei Balcani*, w tomie: *La parola di Dio nella vita spirituale. Atti del XIX Convegno ecumenico internazionale di spiritualità ortodossa – Bose, 7-10 settembre 2011*. Red. Sabino Chialà, Lisa Cremaschi, Adalberto Mainardi, Bose, s. 213-240.

– *Переводы Франциска Скорины в контексте церковнославянского перевода Библии*, w tomie: *Translation and Tradition in Slavia Orthodoxa*. Red. Valentina Izmirlieva, Boris Gasparov, Wien, s. 10-25. (Series Slavische Sprachgeschichte 5).

– *Il culto di san Clemente di Roma nell'antica Rus'*, w tomie: *Multa et varia. Studi offerti a Maria Marcella Ferraccioli e Gianfranco Girauda*. Red. Florina Creț Ciure, Viviana Nosilia, Adriano Pavan (=Chaos kai Kosmos. Incontri e scontri di civiltà I), Milano, s. 85-96.

– *Picchio a paleoslawistyka polska*, „Ricerche slavistiche” 10 (56), s. 5-19.

– *Jezyk modlitwy jako deklaracja?*, Latopisy Akademii Supraskiej 3: *Jezyki naszej modlitwy – dawniej i dziś*. Red. U. Pawluczuk, Białystok, s.105-110.

– [red. serii i tomu] K. Станчев, *Исследования в области средневековой литературы православного славянства*, Krakowsko-Wileńskie Studia Slawistyczne 7, Kraków.

2013

– *Święty Metody i jego testament*, „Orthodoxia-Przegląd Prawosławny” 4 (334), s. 34-35.
 – *Św. Konstantyn Cyryl Filozof Apostoł Słowian*, „Orthodoxia-Przegląd Prawosławny” 5 (335), s. 28-29.

– *Małżeństwo w rodzimym piśmiennictwie Słowian prawosławnych*, w tomie: *Cum reverentia, gratia, amicitia... Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Bogdanowi Walczakowi*. Red. J. Migdał, A. Piotrowska-Wojaczyk, Poznań, t. II, s. 463-475.

– *ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ в древнеславянской письменности*, w tomie: *Saint Emperor Constantine and Christianity. International Conference Commemorating the 1700th Anniversary of the Edict of Milan 31 May – 2 June 2013/ Свети цар Константин и християнство. Меѓународни научни скуп поводом 1700. годишњице Миланског едикта 31. мај – 2. јун 2013*. Red. Dragiša Bojović, Niš 2013, vol. II, s. 341-350.

– *Święci Konstantyn-Cyryl i Metody – „dwa mosty Wschód i Zachód łączące”*, w tomie: *Święci Konstantyn-Cyryl i Metody – patroni Wschodu i Zachodu*. Tom I: *Apostołowie Słowian w dawnej Europie*, s. 11-20 (Biblioteka Duchowości Europejskiej 5/1).

– *Constantino il Grande nella letteratura serba antica*, *Slavica Ambrosiana*, vol. 4: *La figura di Costantino Imperatore e l'ideologia imperiale nella storia culturale, religiosa, civile dei Paesi slavi*. Red. F. Braschi, M. Di Salvo, Milano, s.113-122.

– *La santità all'epoca di Pietro I*, w tomie: *I testi cristiani nella storia e nella cultura. Prospettive di ricerca tra Russia e Italia. Atti del convegno di Perugia-Roma, 2-6 maggio 2006 e del seminario di San Pietroburgo, 22-24 settembre 2009*, Red. S. Boesch Gajano, E.G. Farrugia, M. Pliukhanova, *Orientalia Christiana Analecta* 294, s. 265-274 (przekład B. Sulpasso).

– *La Madre di Dio di Czesłochowa come nuova salvatrice della Russia*, w tomie: *I testi cristiani nella storia e nella cultura. Prospettive di ricerca tra Russia e Italia. Atti del convegno di Perugia-Roma, 2-6 maggio 2006 e del seminario di San Pietroburgo, 22-24 settembre 2009*, Red. S. Boesch Gajano, E.G. Farrugia, M. Pliukhanova, *Orientalia Christiana Analecta* 294, s. 321-330 (przekład V. Nosilia).

– *Łączenie dat stałych z cyklami ruchomymi w praktyce prawosławia*, *Latopisy Akademii Supraskiej* 4: *Kalendarz w życiu Cerkwi i wspólnoty*, red. M. Kuczyńska, U. Pawluczuk, Białystok, s. 155-162.

– *Aniołowie w cerkiewnosłowiańskiej hymnografii*, „Rocznik Teologiczny” LV, zes. 1-2, s. 67-89.

– *Problem regionalizmu w tradycji cyrylometodejskiej*, *Krakowsko-Wileńskie Studia Slawistyczne* 8: *Cyrylometodejski komponent kultury chrześcijańskiej Słowian w regionie karpackim. Historia, tradycje, odwołania*. Red. M. Kuczyńska, J. Stradomski, Kraków, s. 139-155.

– *Piśmiennictwo cerkiewnosłowiańskie jako składnik kulturowego uniwersum Rzeczypospolitej*, w tomie: *Pogranicza, Kresy, Wschód a idea Europy*. Seria I: *Prace*

dedykowane Profesor Swietlanie Musijenko. Idea i wstęp J. Ławski. Red. naukowa A. Janicka, G. Kowalski, Ł. Zabielski (Colloquia Orientalia Bialostocensia: Literatura/Historia III), Białystok, s. 55-61.

– *Апостол Франциска Скорины и его судьбы, Studies on Language and Culture in Central and Eastern Europe 21: Славянский Апостол: История текста и язык. Red. M. Bobrik, Berlin, Washington, D.C.S., s. 185-194.*

– *Семейният живот на православните славянски светци според балканската агиография, Старобългарска литература, кн. 48: Светци и свети места на Балканите 2, София, s. 157-164.*

– *Службата на преподобната Филотея Темнишка като отражение на православната духовност през XIII в., w tomie: ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ. Юбилеен сборник в чест на 60-годишнината на проф. д.ф.н. Христо Трендафилов. Red. В. Панајотов et al., Шумен, s. 426-432.*

– [red. serii i tomów] *Święci Konstantyn-Cyryl i Metody – patroni Wschodu i Zachodu. Tom I: Apostołowie Słowian w dawnej Europie, t. II: Apostołowie Słowian w nowożytnej Europie, Kraków, ss. 254+338 (Biblioteka Duchowości Europejskiej 5/1-2).*

2014

– *I monasteri slavi del monte Athos. Centro d'integrazione etno-culturale ed epicentri di norme letterarie durante il medioevo (z K. Stantchevem), w tomie: Kesarevo Kesarju. Scritti in onore di Cesare G. De Michelis. Red. M. Ciccarini, N. Marcialis, G. Ziffer, Firenze, s. 399-410 (Biblioteca di Studi slavistici 23).*

– *Metropolita kijowski Grzegorz (Camblak) na soborze w Konstancji (1418), Lato-pisy Akademii Supraskiej 5: Synody Cerkwi Prawosławnej w I. Rzeczypospolitej. Red. M. Kuczyńska, U. Pawluczuk, Białystok, s. 41-56.*

– *Alcuni problemi dell'interpretazione della Vita Methodii. L'Antico Testamento nella Vita di Metodio, w tomie: ΦΙΛΟΙΝ. Scritti in onore di Mario Enrietti e Renato Gendre. Red. M. Muscariello, "Alessandria. Rivista di glottologia", 6-7, (2012-2013), s. 365-372.*

– *Święty jako zabójca (na materiale literatury cerkiewnosłowiańskiej Słowian południowych), Krakowsko-Wileńskie Studia Slawistyczne 9: Słowiańska mozaika kultur wobec historii (nie)tolerancji i własni religijnych. Red. M. Kuczyńska, D. Gil, Kraków, s. 85-98.*

– [red. tomu] J. Stradomski, *Rękopisy i teksty. Studia nad cerkiewnosłowiańską kulturą literacką Wielkiego Księstwa Litewskiego i Korony Polskiej do końca XVI w. (Krakowsko-Wileńskie Studia Slawistyczne 10).*

2015

– *Manoscritti e libri a stampa nella tradizione rutena (XV-XVI sec.), Slavica Ambrosiana, vol. 5: Libro manoscritto e libro a stampa nel mondo slavo (XV-XX sec.), Red. R. Marti, M.Ch. Pesenti, Milano, s. 17-26.*

– *Fate, politics and forgeries – the case of the relics of SS Cyril and Methodius, (ze S. Barlieva), w tomie: Contested Heritage and Identities in Post-socialist Bulgaria. Red. Ana Luleva, Ivanka Petrova, Slavia Barlieva, Sofia, s. 15-31.*

– *Gli alfabeti slavi nelle polemiche ottocentesche – appunti*, w tomie: *Studi cirillometodiani. Nel 1150° anniversario della missione tra gli Slavi dei santi Cirillo e Metodio*, Red. K. Stantchev, G. Ziffer, Milano, s.243-252 (Fonti e Studi 22).

– *Модели византијско-словенских књижевних веза*, Црквене студије/Church Studies 12, s. 17-23.

– *Relikwie Cyryla i Metodego jako świadectwo dynamiki życia religijnego*, (wraz ze S. Barliewą), *Latopisy Akademii Supraskiej 6: Cerkiew w drodze*. Red. M. Kuczyńska, Białystok, s. 31-42.

– *Wojna w Trebniku św. Piotra (Mohyły)*, *Krakowsko-wileńskie studia slawistyczne* 11: *Zbrojne i ideologiczne konflikty w dawnym piśmiennictwie Słowian i ich echa w nowszej kulturze*, Red. M. Kuczyńska, J. Stradomski, Kraków, s. 23-34.

– *Teksty anagraficzne (przedmowy, posłowania i kolofony) z południowosłowiańskich cyrylickich inkunabułów i starodruków w przekładzie na język polski*, w: I. Petrov, *Od inkunabułów do pierwszych gramatyk. Konteksty rozwoju bułgarskiego języka literackiego (koniec XV-początek XVII wieku)*, Łódź, s. 199-260.

2016

– *Le traduzioni bibliche in serbo, bulgaro e macedone (XIX-XXI sec.)*, *Slavica Ambrosiana*, vol. 6: *Traduzioni e rapporti interculturali degli Slavi con il mondo circostante*, Red. M. Di Salvo, G. Zifer, Milano, s. 55-66.

– *Modlitwy za Ukrainę i o pokój „w czas próby i rozdziału”*, *Poznańskie Studia Slawistyczne* 10: *Relacja państwo – Kościół w historii i kulturze*. Red. M. Kuczyńska, s. 197-211.

– *Rola dziedzictwa kulturowego św. św. Braci Cyryla i Metodego w uwarunkowaniach współczesnej Europy*, w: *Bractwo Prawosławne św. św. Cyryla i Metodego*. *Biuletyn Informacyjny* 2 (72), s. 21-23, 3 (73), Białystok, s. 24-27.

– *Biblia w kulturze Rusi Polsko-Litewskiej w XVI wieku*, *Slavia Meridionalis* 16 (2016): *Tekst biblijny w literaturach południowosłowiańskich od średniowiecza do nowoczesności [Biblical Text in the South Slavonic Literatures from the Middle Ages to the Modern Times]*. Red. A. Stoykova, s. 32-51.

– *Kwestie teologiczne w przedmowach i posłaniach wydań Bożidara Vukovicia*, *Latopisy Akademii Supraskiej 7: Dawna cyryliczna księga drukowana: twórcy i czytelnicy*. Red. M. Kuczyńska, Białystok 2016, s. 37-49.

– *Палеославистиката в служба на идеята*, *Кирило-Методиевски студии*, кн. 25: *100 години кирилometодиевистика в България. Идентифициране на еврейски и християнски модели в литературата*. Red. Славия Бърлиева et al., София, s. 40-49.

2017

– *San Clemente di Ocrida e la Bibbia*, *Slavica Ambrosiana*, vol. 7: *San Clemente di Ocrida: allievo e maestro. Nell'undicesimo centenario del beato transito (916-2016)*. Red. K. Stantchev, M. Calusio, Milano, s. 51-60.

– *Богородичные уделы*, w tomie: *Русская агиография: Исследования. Материалы. Публикации*, т. 3. Red. Т. Р Руди, С.А. Семячко, Санкт-Петербург, s. 599-603.

– *Biblia i liturgia w systemie wartości kultury ruskiej Pierwszej Rzeczypospolitej*, w tomie: *Między Wschodem a Zachodem. Prawosławie i unia*. Red. M. Kuczyńska, Warszawa, s. 121-140 (seria *Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w dialogu z Europą. Hermeneutyka wartości*, tom XI).

– *Św. Kliment Ochrydzki jako duszpasterz*, *Krakowsko-Wileńskie Studia Slawistyczne* 12: *Ośrodki kultury dawnej Słowiańszczyzny i ich znaczenie dziejowe*, Red. M. Kuczyńska, J. Stradomski, Kraków, s. 43-51.

– *Wenecja, Pascha 2017/Венеция, Пасха 2017/Venice, Easter 2017*, w: Leon Tarasewicz. *Malarstwo*. 4.08.-15.09.2017 Akademia Supraska. Kuratorka M. Godlewska-Siwierska, [Białystok], s. 11-19.

– *Преводи Библије на српски језик (XIX-XXI)*, Братство 21, Београд, s. 205-209 (przekład Милена Мосуровић).

– *Wiernie służąc Bogu i Narodowi/ Служейки вярно на Бога и на народа/Faithfully Serving God and Nation/Верно служба Богу и Народу*, w tomie: *Kolory Prawosławia: Bułgaria/ Цветове на Православието: България/ Colours of Orthodoxy: Bulgaria/ Краски Православия: България*. Red. J. Charkiewicz, Warszawa, s. 7-10.

– *Tak niewiele po nas zostaje...*, w: *Wacek czyli przypisy do konterfektu Profesora Waclawa Twardzika*. Oprac. Roman Mazurkiewicz, Kraków, s. 69-73.

– *Laudatio in honorem Venceslai Bartholomei Twardzik*, ibidem, s. 168-170.

– *Powroty do prawosławia*, *Latopisy Akademii Supraskiej* 8: *Cerkiew a asymilacja – swój i obcy*, Red. M. Kuczyńska, Białystok, s. 243-255.

– *Моците на св. Кирил в отношенията между християнския Изток и Запад (от XIX век до днес)*, *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“*. Център за славяно-византийски проучвания „Иван Дуйчев“, том 99 (18), s. 409-418.

2018

– *Библейский текст в структуре православного богослужения*, w tomie: *Римские кирилло-мефодиевские чтения. Selecta: Славянское средневековье. Богослужение. Книжность. Язык*. Red. Н.Н. Запольская et al., Москва, s. 11- 28.

– *Смрт Јована Владислава у контексту хагиографских чуда кажњавања смрћу*, w tomie: *У спомен и славу Светог Јована Владимира*. Књига 6-1: *Меѓународни научни скуп „Свети Јован Владимир кроз вјекове – историја и предање (1016-2016), Бар, 15-17 септембар 2016. године“*: *Историја, црквено предање и култ Светог Јована Владимира*. Red. Василь Јововић, Фојко Перовић, Велибор Џомић, Цетиње, s. 63-79.

– *Свети Климент Охридски като душепастир*, w tomie: *Св. Климент Охридски в културата на Европа*. Red. С. Кулумджиева et al., s. 505-512.

– *Папският благослов на славянските книги като полемичен аргумент*, *Старо-българска литература* 57-58, s. 40-60.

– *Церковнославянская гимнография в Польско-Литовском государстве XVII в.*, *Fontes Slavicae Orthodoxae* 2, s. 53-63.

– Теологија у списима Ђурђа Црнојевића и Божидара Вуковића, w tomie: *Scala paradisi. Академику Димитрију Богдановићу у спомен: 1986-2016*, Red. А.А. Турилов, Т. Суботин-Голубовић, И. Шпадијер, Н. Драгин, Д. Грбић и К. Мано-Зиси, Београд, s. 227-238 (Словенски и српски средњи век, књ. 1).

– У навечерју великог духовног јубилеја, w tomie: *Божидар Вуковић и српска књига у Венецији. Тематски блок из 15. броја часописа Црквене студије*. Red. Д. Бојовић, А. Наумов, Ниш, s. 7-8 (= Црквене студије/Church studies 15, s. 13-14).

– (R) *Ценно лексикографическое пособие*, *Palaeobulgarica/Старобългаристика*, XLII, 1, s. 162-164.

– *Приветствие*, w tomie: *Академик Петър Динев и хуманитарната наука – идеи, позиции, концепции. Сборник с материали от Колегиума, посветен на 100 години от рождението му*. Red. Р. Дамянова et al., София, s. 23.

2019

– *Помен Светог Саве Српског у књигама Божидара Вуковића*, *Црквене студије/Church studies* 16, s. 465-476.

– *Krakowski testament Jerzego Nowosielskiego/ Cracow Testament of Jerzy Nowosielski/ Le testament cracovien de Jerzy Nowosielski*, w tomie *Nowosielski. Malarz. Filozof. Teolog/ Painter. Philosopher. Theologian/ Peintre. Philosophe. Théologien*. Akademia Supraska, Supraśl, s. 8-12.

– *Светите Методий и Кирил в църковнославянската химнографија от Новото време (Служби)*, „*Palaeobulgarica-Старобългаристика*“ XLIII, 3, s. 72-94.

– (rec.) Климентина Иванова, *Ръкописи. Автори. Творби*. Kraków: Scriptum & IFS UJ, 2018, 563 s. (*Krakowsko-Wileńskie Studia Slawistyczne*, 14), „Старобългарска литература” 59, s. 261-268.